

Előd István piarista professzor, aki három évvel ezelőtt tette közzé monumentális **Előd István: Vallás és Egyház**. Szent István Társulat, Budapest 1981, 364 o. „Katolikus Dogmatikáját”, tartozott ezzel a könyvvel, mivel az egyháztan abból kimaradt. Azt ugyanis a szeminaristák számára készített teológiai jegyzetek országos tanterve egy más tantárgynak, a theologia fundamentalis-nak tárgykörébe utalta. A szerző ebben a könyvében is nagy dogmatikája módszerét követi. Világos előadásmód, a vélemények tárgyilagos ismertetése, kiegyensúlyozott ítéletalkotás jellemzi. Tekintettel a szekularizált vagy ateista környezetre, igen fontos a vallás és a vallásosság fenomenológiája, ill. annak bölcséleti és teológiai kiértékelése, valamint a rövid vallástörténeti áttekintés. Ez az ún. fundamentális teológia egyben bevezetés az egyháztanhoz, amelynek azonban kifejezetten teológiai dogmatikai a módszere. A szerző helyesen a II. Vatikáni Zsinat egyháztanát vette irányadónak; de bizonyos kérdéseknél, pl. az egyház fogyatkozhatatlansága és tévedhetetlensége témakörében tekintettel volt a zsinat utáni vitákra is, úgyszintén a kötet végén tárgyalta nyílt kérdéseket: a klérus társadalmi helyzete, a cölibátus, a nők papsága. Örömmel üdvözljük Előd István újabb jelentős munkáját, amely bemutatja a katolikus nézőpontot a vallásossággal és a vallásokkal kapcsolatban, majd pedig egyháztanában a katolikus egyház önértelmezését fejt ki rendszerezett formában.

Itt említjük meg, hogy a Társulat karácsonyra megjelentette II. János Pál **Laborem exercens** kezdetű szociális körlevelének magyar fordítását is a „Pápai megnyilatkozások” IV. füzeteként. A fordítás dr. Diós István munkája, mint az eddigiek is.

Szabó Ferenc

Csőgl János: Tedd magad igaz emberré! (Életünk problémái a mai irodalom tükrében.) Szent István Társulat, Budapest 1981, 374 o.

Csőgl János egyéni zamatú munkáival már régóta „mélyszántást” képvisel a magyar teológiai és lelki irodalomban. Ez a könyve mégis meglepetés. Nehéz lenne meghatározni a genesisét: vajon a keresztény életéről való személyes elmélkedéseit és tapasztalatait illusztrálta-e a mai magyar irodalomból összegyűjtött (többnyire verses) idézetekkel, vagy megfordítva: olvasmányai „provokálták-e ki” az elmélkedést? A kettő teljesen egyé ötvöződik.

A könyvnek két kiemelkedő értéke van. Az egyik az író világnézete. Ma még ritkaság, hogy valaki nemcsak elvben vallja a II. Vatikáni Zsinat felfogását a keresztény életéről, hanem ez a megújult, friss, életközeli lelkiesség a szívét és így minden megnyilatkozását is átjárja. Ezt találjuk itt, áradó bőséggel, természetes, józan kiegyensúlyozottsággal és nagyon bevilágító, ötletes megalapozással. Csak kapásból egy-két idézet: „Az életnek halálig gazdagodnia kell. Gazdaggá csak az lesz, akiben nyitott, minden igaz érték józan befogadására kész a lélek — bárhonnan kínálja magát az érték.” — „Mivel a technika behálózta életünk minden percét, bele kell vonnunk hívő életmódunkba, s akkor Isten is jelen lesz egész napunkban.” — „A tisztaság nem steril fehér. A valódi lelki tisztaság a szeretet. Aki tisztává akar válni, legyen jó mindenkéhez.”

A másik érték: a mű valóságos kincseshányja a mai magyar irodalomnak, feltárva mélyen emberi és — tudva-tudatlanul — mélyen keresztény jellemvonásait. Teszi pedig ezt, ami igen fontos, minden prozelitizmus nélkül. Az idézetek önmagukért beszélnek. A szerző nem azt a kényelmes megoldást választotta, hogy ún. „vallásos költőktől”